

MAGYARÁG

1939. Jan. 21

VIII. No. 21

1 lei

Tulajdonos: „Frima” S. A. Bejegy. la Trib.
Bihar Fsoc. 1798—1938

Felelős kiadó:
Üzv. PÁSZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felelős szerkesztő:
Dr. Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

Létrejött a megállapodás a kormány és a magyar kisebbség között

A magyarok testületileg belépnek a Frontba -- de külön szervezetet létesíthetnek kulturális célokra

Bukarest, jan. 19. A belügy-minisztérium az alábbi hivatalos közleményt adta ki szerdán a magyar kisebbségnek a Nemzeti Ujjászületés Frontjába való bekapcsolódására vonatkozó tárgyalásairól:

„A Silviu Dragomir kisebbségi főkörmánybiztos és a romániai magyar kisebbség vezetői közötti tárgyalások következmenyeképpen Armand Călinescu belügyminiszter végleges megállapodást létesített a Nemzeti Ujjászületés Frontjába besorozandó magyar kisebbségre vonatkozólag. A megbeszélések után január 17-én a következő egyezményt írták alá:

Tekintettel a Nemzeti Ujjászületés Frontjának létesítésére vonatkozó, valamint a kisebbségekre vonatkozó 1938. augusztus 4-én megjelent törvényrendeletre, a következőkben állapodtunk meg:

1. A román állampolgárságu magyarok testületileg bevonulnak a Nemzeti Ujjászületés Frontjába. A vegyeslakos ságu falusi és városi községekben külön magyar szekciókat létesítenek. Ezek a szekciók tag által képviseltetik magukat a Legfelsőbb Nemzeti Tanácsban és egy tag által a direktóriumban. A titkárságokba megfelelő számarányban magyarokat is neveznek ki.

2. A román állampolgárságu

magyarok összes szakmai szervezetei testületileg besoroztatnak a jelenlegi és ezutáni, erre a területre vonatkozó törvények által előírt szakmai szervezetekbe, biztosítva számukra a megfelelő képviselést a vezetőségekben.

3. A politikai megnyilatkozásokon kívül, amelyeknek helye a Nemzeti Ujjászületés Frontja, a román állampolgárságu magyarok külön szervezetet létesíthetnek kulturális, gazdasági és szociális célokra.”

A megállapodást a következők írták alá: Armand Călinescu belügyminiszter s.k., dr. gróf Bethlen György sk., gróf Bánffy Miklós sk., dr. Szász Pál sk.

Barcelona második Madrid lesz -- mondják a köztársaságiak

Barcelona, jan. 19. A spanyol frontokon egyre határozottabban alakulnak ki az erőviszonyok. Míg a tarragonai hadszíntéren a frankisták folytatják felvonulásukat és 80 kilométernyire jutottak Barcelonától, a katalán fronton a köztársasági csapatok 20 kilométernyire jutottak Granada városától és 10 kilométerre attól a vasutvonalától, amely mint egyetlen összekötővonal áll még Granada és a rebellis területek között.

London, jan. 19. A News Chronicle barcelonai kiküldötte azt írja, hogy a város nyugodtan és magabiztosan néz a közeli ostrom elé. Ugy a katonaság, mint a polgári lakosság felkészült a védekezésre és azt hangoztatják, hogy Barcelona lesz a második Madrid, mert ugyanolyan hiába fogja Franco itt is megfeszíteni erejét, mint Madridnál történt.

Hivatalos német jelentés Csáky István gróf utjáról

(Berlin.) A német fővárosban hivatalos közleményt adtak ki Csáky magyar külügyminiszter látogatásáról. A közlemény a következő:

„Csáky gróf magyar külügyminiszter két napi tartózkodás után elhagyta Berlint. Január 16-án a magyar államférfit Hitler vezérkancellár fogadta. Csáky gróf megbeszélést folytatott Ribbentrop külügyminiszterrel és a párt és az állam

más vezető személyiségeivel. Kedden Csáky gróf meglátogatta Göring marsallt és Hess vezérhelyettesét s megtárgyalta velük a magyarországi német kisebbség kérdéseit. A német birodalom külügyminiszterével folytatott megbeszélések lehetővé tették a német-magyar kapcsolatok kérdésének kimélyítését. A megbeszélések baráti és őszinte szellemben folytak és megállapították,

hogy a külpolitikai irányelvekre vonatkozó felfogások teljes mértékben megegyeznek és a két állam közötti régen kipróbált barátság még jobban elmélyíthető. Megállapították, hogy a német birodalom és a Magyarország közötti szoros kapcsolatok, valamint a magyar-olasz kapcsolatok a legjobb biztosítékai az európai kibékülés érdekében folytatott akció továbbfejlesztésének.”

Az angol palament összehívását kéri a spanyol helyzet miatt

(London.) Attlee őrnagy, az angol munkáspárt vezére, levelet intézett Chamberlain miniszterelnökhöz és a spanyolországi helyzet súlyosságára hivatkozva, kérte az angol alsóház azonnali összehívását. Levelében azt írja hogy Spanyolországot éhség fenyegeti és megsegítése Angliának és a többi államoknak is kötelessége.

Amerikai sarkkutató szén és petroleumlepet talált a Déli-Sarkon

Lincoln Ellsworth amerikai sarkkutató, aki jelenleg a déli sarkvidéken tartózkodik, hajójáról, a „Wyatt Earp”-ről rádión bejelentette, hogy egy eddig ismeretlen, 80.000 négyzetkilométer nagyságu területet fedezett fel, amely eddigi megállapításai szerint igen gazdag szénben és petroleumban. Az új területre a felfedezések szokásjoga szerint kitűzte a csillagos lobogót, jelezve, hogy az amerikai birtok.

Harakirit követelt el munkahelyén egy könyvkötő

Kolozsvár, jan. 19. Szász Károly Moldovei ucca 1. szám alatti lakos, az egyik nyomdavállalat könyvkötője, családi viszály miatti elkeseredésében tegnap munkahelyén felmetasztette a hasát. Az öngyilkost a mentők beszállították a sebészeti klinikára, ahol műtétnek vetették alá. — Az öngyilkos könyvkötő állapota válságos.

Tűzvész pusztított Giurgiuban

Giurgiu, jan. 19. A város központjában nagyszabású tűzvész pusztított. Három épület borult lángokba, de a helyszíntre kivonult tűzoltóság nem tudta elfojtani a lángokat. Telefonon értesítették a bucurestii tűzoltóságot, ahonnan segítséget küldtek és csak a fővárosi tűzoltóság segítségével sikerült megakadályozni a tűzvész továbbterjedését.

Ma**JANUAR 20, péntek****KATONAI LIVRETEK**

láltamozása a Cercul de Recrutare-nál: legénységi állomány 1930 évi kontingens A-M tartalékos tisztek F. kezdőbetűsök.

NYUGDIJASOK:

bejelentő lapot hiválnak a V. W. Z. kezdőbetűsök, életbenléti bizonyítvány iránti kérvényt benyújtanak R kezdőbetűsök.

JANUAR 31-ig kötelesek benyújtani bármely köznapon vállalatok (3 alkalmazottan felül) személyzeti kimutatást a kolozsvári „Inspectoratul Industrial” címére (ajánlott levélben), személyzeti bérfizetési kimutatást a pénzügyigazgatósághoz**HÁZTULAJDONOSOK**

bérleti deklarációkat a pénzügyigazgatósághoz.

ADÓFIZETŐK (a nagyvállalatok kivételével) adóvalomást a pénzügyigazgatósághoz**CÉGTÁBLA-**

TULAJDONOSOK január hó folyamán a repülőgépek illetéket ragasszák fel egy Borderou-ra, amit benyújtani sehol sem kell, csak megőrizni ellenőrzés végett

SZEMÉLYAZONOSSÁGI IGAZOLVÁNYOK

kiadása belülről sorrendben január 25-én kezdődik. Készítse elő állampolgársági bizonyítványát, hűvességét, férjes asszonyok házassági bizonyítványukat, és csatolasson két tényképet, amelyet a rendőrségen láttamoztatni kell.

— Megjelent a Hivatalos Lap

ban az új állampolgársági törvény. Bukarestből jelentik: A Hivatalos Lap tegnapi száma közli az állampolgárság elnyeréséről és elvesztéséről szóló új törvényrendeletet, amelyet már részletesen ismerítettünk.

— Kukoricát lopnak a kis-

koruk. Hornyánszky József gazdálkodó jelentést tett a rendőrségen, hogy a város határában levő tanyájáról ismeretlen tettesek elloptak négy zsák kukoricát. A rendőrség bevezette a nyomozást és ma elfogta a tetteseket - négy kis-korú gyerek személyében. A négy 14-15 éves gyerek, az Őssi-telepen lakik és szövetségesek, hogy egy kis keresetre tegyenek szert. Egy északa kimentek a tanyára és mindegyik magához vett egy zsák kukoricát. Az értékesítéssel azonban baj volt. Rajtavesztettek és a rendőrség őrizetbe vette őket.

— Az Építőiparosok bálja.

Felhívjuk tagjaink figyelmét, hogy a szokásos évi bálunkat f. hó 28-án tartjuk meg. A vigalmi bizottság állandóan permanenciában van s minden igyekezetük arra irányul hogy a bál méltó legyen a máskori báljainkhoz. A meghívók kézbesítése folyamatban van. A műsor külön meglepetés lesz. Gondunk lesz rá, hogy tagjaink jól érezzék magukat

A vizsgálóbíró szabadlára helyezte, a törvényszék letartóztatta a hozománycsalással vádolt utazót

Jelentettük, hogy a rendőrség őrizetbe vette házasság-szédelgés címén Löwy Jenő utazót, aki kétnapos házasság után elhagyta feleségét, miután felvette a 100 ezer leinyi hozományt. Löwy Jenőt, akit országsszerke körözték, Szatmáron fogták el.

A rendőrségtől Löwy Jenőt átkísérték az ügyészre, majd Persigan Cornel vizsgálóbíróhoz került. A vizsgálóbíró kihallgatása után szabadlára helyezte Löwyt. Az ügyesség felebbezéssel élt a szabadlára helyezés ellen és a törvényszék Mitescu taná-

csa tegnapi tárgyalásán helyt adott a fellebbezésnek és elrendelte Löwy letartóztatását.

A tárgyaláson Löwy arra hivatkozott, hogy bejelentett iakása van és öreg szüleit tartja majd hangos zokogásra fakadt.

Chamberlain nem hívja össze a parlamentet a spanyol polgárháború miatt

London, jan. 19. Chamberlain a tegnapi nap folyamán válaszolt a munkásvezérnek s annak a véleményének adott kifejezést, hogy a parlament soron kívüli összehívását semmi sem indokolja. A fegyverszállítási tilalom felfüggesztése a viszály elmérgesítését idézné elő s arra sincs mód, hogy életre hívják azt a nemzetközi segély-szervezetet, mely hivatva lenne enyhíteni a spanyol köztársaság élelmiszer hiányán. Az angol kormány továbbra is az eddigi lehetőségek között segíti a spanyol köztársaságokat. Végül hangzott Chamberlain, hogy ha a szükség úgy kívánja, akkor összehívja a parlamentet.

Az angol munkáspárt végrehajtó bizottsága tegnap határozati javaslatot fogadott el, a melyben követeli a francia-spanyol határ azonnali megnyitását s a hadianyag szállítási tilalomnak azonnal megszüntetését.

(London.) Az ir terroristák sorozatos merénylete nagy izgalmat keltett Angliában. A rendőrség értesülése szerint a terroristák levegőbe akarták röpíteni a westminsteri székesegyházat és Anglia legnagyobb katedrálisát állandóan detektívek őrzik. Csomaggal a kezében senki sem léphet a székesegyházba. Birmingham

közelében, Frankley városkában három fel nem robbant

bombát találtak az egyik vilamos centrálé közelében.

Volt szokolisták tüntetése a szlovák parlament előtt

Tegnap nyílt meg a szlovák parlament első ülése. Az ülés a legteljesebb rendben, minden zavarkeltés nélkül zajlott le. A rendőrség ugyan kénytelen volt felvonulni, mivel a parlament előtt a volt szokolisták hatalmas tömege gyűlt

össze, közbelépésre azonban nem került sor, mert a szokolisták az érkező miniszterektől felkiáltásokkal csak a szokol-szervezet újra való engedélyezését követelték, de a rendzavarástól tartózkodtak.

Ebben a hónapban csak a rendőrségi bizonyítvány alapján fizetik ki a nyugdíjakat

A pénzügyigazgatóság behajtási osztályán — mint jelentettük — több személyi változás történt és a nyugdíj ügyosztály vezetését is főnök vette át. Ezzel kapcsolatosan a nyugdíj ügyosztály helyiségeit áthelyezték és a nyugdíj ügyosztály az első emelet 16. számú szobájában lesz. A nyugdíj könyveket számfejtés végett ezután ebbe a szobába kell beadni.

A január havi nyugdíjfizeté-

sek ügyében közli a pénzügyigazgatóság, hogy a nyugdíjakat, csak a rendőrség által kibocsátott bizonyítvány ellenében — hogy a nyugdíjas életben van, nem fogal el közhi-vatalt, nem szerepel az idegnek listáján — adják ki. Kivételt senkivel sem tesznek, ezért bizonyítvány nélkül senki se forduljon a nyugdíjügyosztályhoz.

Közli még a pénzügyigazgatóság a nyugdíjasokkal, hogy hivatalos órák: délelőtt 8-13 délután 4.30-7 óra. A hivatalos órák előtt — különösen dél után — senki se jelentkezzék a nyugdíjért, mert a pénzügyigazgatóságra való belépés hivatalos órákon kívül tilos.

Ciano megérkezett Jugoszláviába

Ciano gróf a tegnap reggeli órákban Rakeknél átlépte az olasz-jugoszláv határt, ahol a bán üdvözölte, majd tovább folytatta útját Belgrád felé. A jugoszláv lapok igen meleg fogadtatást készítenek elő az olasz külügyminiszternek és kihangsúlyozzák, hogy a két nemzet között fennálló két éves barátság után a most következő Ciano-Sztojinovics találkozó még szorosabbra fűzi majd a két ország közötti

A német távirati iroda jelentése szerint új egyezmény kötése nem látszik valószínűnek. Jugoszláv politikai körök véleménye szerint ugyanis az olasz-jugoszláv egyezmény még nem hozta meg összes eredményeit és Jugoszlávia újabb kötelezettségeket nem akar vállalni.

Ciano kijelentette az újságírók előtt, hogy a dunai problémákról lesz szó a tárgyalásokon.

Az új nemzetvédelmi és személyzeti kimutatás-blanketták

kaphatók a

Pászter Ede cégnél

Rákóczi Mihai Vitézzel 4

Miről tárgyalt Hitler gróf Csáky Istvánval? Kilép Magyarország a Népszövetségből?

(Berlin. Radiopress.) Moha német hivatalos körökől semmi sem szivárgott ki Hitler és gróf Csáky István megbeszéléseiről, — mégis a „DNB” szerint a következő 4 pontról tárgyaltak:

1. Magyarország kiválása a Népszövetségből. 2. a magyar-csehszlovák viszály. 3. a Magyarországon lakó 600 ezer német helyzete. 4. a magyar-jugoszláv viszony.

Ami Magyarországnak a Népszövetségből való kiválását illeti, Hitler kifejtette Csáky előtt, hogy miután már Magyarország csatlakozott a komintern-ellenes egyezményhez, nem ülhet le tovább ugyanahoz az asztalhoz Genf-

ben a Szovjettal.

A magyar-csehszlovák viszályt illetőleg hangsúlyozták Csáky előtt, hogy a bécsi döntés végleges.

A magyarországi német kisebbség ügyét véglegesen és azonnal rendezni kell — mondta Hitler.

A magyarországi németek ugyanolyan jogokkal kell, hogy rendelkezzenek, mint a birodalmi németek.

A D. N. B. másik jelentése szerint a most folyó német-magyar tárgyalások csak egy részletét képezik a német kormány jelenlegi diplomáciai tevékenységének. Az 1938. év eseményei folytán Középeurópában több kérdést meg kell

oldani. Csáky berlini látogatása után

Ribbentropp valószínűleg január 26-án utazik Varsóba

Visszatérése után Ciano olasz külügyminiszter látogat el Berlinbe. Ezután kerül sor Chvalkovszky berlini útjára, majd a litván külügyminiszter kap meghívást, akivel a Memel-kérdésről fognak tárgyalni.

A D. N. B. jelenti Prágából:

A Kárpát-Ukrajna hivatalos sajtóirodája közli: Magyar csapatokat Kárpátukrajna határára vezényeltek. Csapatösszevonások voltak a lengyel határon is.

átszervezésének céljaira. Rövidesen 150 új iskolát nyitnak meg. Ezekben az iskolákban az ukrán nyelven kívül egyedül német nyelven fognak beszélni, a tanárok pedig a „német politika és ideál” kurzusait hallgatják végig. Szó van arról is, hogy Huszton ukrán egyetem nyílik.

Őszel lesz választás Angliában

London, jan. 19. A Daily Express jelentése szerint az angol kormány lemondott arról a tervről, hogy az általános választásokat tavasszal tartsa meg. Nagyon valószínű, hogy a választásokra csak novemberben kerül sor.

Uccára zuhant a repülőgép

Brüsszel, jan. 19. A nivellei határ közelében kedden, ezer méternyi magasságból lezuhant egy új belga katonai repülőgép. A gép a város egyik uccájára esett és megrongált több házat. A pilótahadnagy meghalt.

Emelkedik a buza ára

Galati, jan. 19. Az utóbbi időkben kötött gazdasági egyezmények a buza-piacon az árak lényeges emelkedését vonták maguk után. A buza vagononkénti ára 40—41.000 leiről 49 50 ezer leire emelkedett és a gabonafőzsdén jelentős kereslet mutatkozott.

Beck lemondott a berchtesgadeni ut után, de lemondását nem fogadták el

(London.) A „Sunday Times” részleteket közöl a legutóbbi német-lengyel tárgyalásokról.

A lap szerint Hitler felajánlotta Becknek, hogy a lengyel-német barátsági szerződést újabb 10 évre meghosszabbítja. Ugyanakkor kijelentette, hogy erőszakkal és Lengyelország előzetes értesítése nélkül semmit sem fog kezdeni sem Memelben, sem Danzigban.

Ami Nagy Ukrainát illeti, Hitler megígérte volna, hogy Lengyelország érdekeit szem előtt fogja tartani ebben a kérdésben. Egyébként a közeljövőben nincs is szándékában az ukrán állam létesítésére akciót kezdeni, mert — írja a Sunday Times — a Führer meg van győződve arról, hogy Szovjetország 2—3 éven belül összeomlik és akkor megvalósítható lesz Németország minden terve Európa ezen részén.

Beck — folytatja a lap — formális biztosítékokat nyújtott arra nézve, hogy Lengyelország nem akarja politikai kapcsolatait kimélyíteni a Szovjettal, mert az 1938. év végén közölt hivatalos nyilatkozatok csak a két szomszédállam közötti gazdasági kapcsolatok kimélyítésére irányultak.

A „Sunday Times” szerint Németország 1939. évi politikája a gyarmati politika jegyében fog állani. Hitler ebben az évben meg akarja valósítani gyarmati terveit.

(Varsó.) (EPA.) Lengyel politikai körökben újabb részleteket közölnek a Hitler-Beck találkozókról. Eszerint Beck beleegyezett abba, hogy Memel szabad kikötő legyen, Danzigot pedig megszállja a Reichswehr, de visszautasította a lengyel területen megnyitandó német korridor gondolatát, valamint a lengyelországi ukrán-

nok autonómiájára irányuló igényeket. A megbeszélések légköre igen feszültté vált, végül Hitler azzal fenyegetőzött, hogy inkább Oroszországgal egyezik meg az ukrán igények teljesítésében.

Beck Berchtesgadenből való visszatérése után felajánlotta lemondását, de Moscicki elnök felkérte, hogy maradjon helyén.

(Berlin.) Beck németországi látogatása után az ukrán vidéken dühöngő német propagandában a legcsekélyebb lanyhulás sem állott be. Ellenkezőleg, erős érvek szólnak amellett, hogy Lengyelországban az önálló ukrán állam megteremtésére irányuló propaganda folytatódni fog. A német kormány nagy összegeket engedélyezett a ruténiai nevelés

Kegyetlen rabló- gyilkosság Craiován Meggyilkolták egy kereskedő feleségét és 55 ezer lejt raboltak el

Craiova, jan. 19. Kegyetlen rablógyilkosság történt tegnap Craiovában. Stana Diaconescu 55 éves asszonyt, egy volt kereskedő feleségét, férje, aki hazajött, vérbefagyva, holtan találta.

A férj, aki a városban volt, este 12 órakor jött haza. A ja-

kás ajtaját zárva találta. Azt hitte, hogy felesége elment hazulról és ezért a szomszédban várt rá. Reggel lakatost hívatott és feltörette az ajtót. — Szörnyű látvány tárult szeméi elé.

Felesége a padlón feküdt,

arccal a föld felé fordulva, hatalmas vértócsában.

A szoba hatalmas küzdelem képét nyújtotta. A ládában örzött 55 ezer lej eltűnt.

Diaconescu gyanúja albröljükre, Pavel Căliceanura terelődött, aki eltűnt a városból. A rendőrség lázasan nyomoz.

Felmentette a tábla az okmány- hamisítással vádolt tanítónőt

Molnár Etelka nagyváradi tanítónőt közokirat hamisítás címén feljelentette az iskolai tanítótársa. A tanítónő ugyan is a személyzeti kimutatáson javítást eszközölt. Abban a rovatban, amelyben az iskolai végzettséget tüntették fel, Molnár Etelkánál három középiskolai végzettség szerepelt. A római hármast Molnár Etelka római négyesre javította ki.

A feljelentésre megindult az eljárás és a nagyváradi törvényszék 5000 lej pénzbírságra ítélte a tanítónőt. Felebbezés folytán a táblához került az ügy. A táblai tárgyaláson dr. Rosenberg Miklós ügyvéd a vádlott képviselőjében azt fejtette, hogy a tanítónőnek nem volt célja hamisítani. Neki ugyanis meg van a szükséges képesítési vizsgája, ame-

lyet ma már csak négy középiskolai végzettséggel lehet megszerezni. Abban az időben ugyanis hét osztályos volt a középiskola és az első három osztály volt az alsó tagozat, illetve a három osztály végzettség. A tábla ezen az alapon helyt adott a felebbezésnek és felmentette a tanítónőt a hamisítás vádjától.

GYERMEK A SZÖNYEGBEN

A szerencsétlen éhező anya a szerkesztőségben keresi a gyermekmenhelyet

HANYSZOR MEGESIK, hogy a szerkesztőségi lázas munka kalfogásában csendes kopogás hallatszik s a mindig vidám és munkakész csupa energia szerkesztőségi szoba egy pillanatra megdermedve döbben az ajtó felé. Szerkesztőség ajtaján (azt hiszem a neveltlenség nemzetközi megállapodása ez) nem szokás kopogtatni. Kopogtatás nélkül lép be bárki — hiszen tudja jól, hogy vendégeket nem szívesen lát a szerkesztőség. Sok a munka, meg szűkös is, az ujság nem vár, amíg a vendégek befejezik a diskurzust. Ezért fejlődött ki világszerűen az a szokás, hogy a szerkesztőség vendégei kopogtatás nélkül nyitnak be hozzánk. Az igaz, hogy mi meg viszont olyan fogadtatással viszonzunk, ami szintén nem tartozik a világjómódor legszebb virágai közé. Hanem mikor a lázas és tempója révén vidám munka zajában mégis kopogás hallatszik, komoly döbbanettel nézünk mindnyájan az ajtóra. — Így csak az kopogtat, akinek valami kéri valóját, így csak a szegény emberek kopogtatnak a szerkesztőség ajtaján. Azt hiszik, hogy ha az ujságot megkérjük valamire (főbbnyire nyilvános gyűjtésre), hát akkor hamarabb nyitnak meg a rideg emberi szívek... Most azonban ma délelőtt nem is kéregető kopogtatott csendesen és fájdalmasan, mintha a szívével verné az ajtót. Fejkenődös, egészen fiatal rongyos gyerekasszony lépett be az ajtón. Karján egy kis csomag. Nagy leveles lapdó kandikál ki a csomag alól, föléje valami rongyos szőnyeg borul. Nehéz elhaló lélegzés, mely néha kis hörgő köhögésbe fullad, fanusítja, hogy gyerek van abban a csomagban, a kis gyerekasszony magzatja.

— Kérem szépen, annyszor olvastam, hogy van hely, ahol befogadják a gyerekes anyákat, hogy enni adjanak nekik. Tessék megmondani, hol van az?

Elképedve néztünk a szegény asszonyra. Annyi vidám, bátor optimizmus volt a hangjában. Látszott: azt hiszi, ha az „ujság” megmondja, hol van az a csodaház, akkor rendbe is jön élete nagy problémája, amely biztosan áll, hogyan adjon enni a fájóan nyöszörgő kis csomagnak?

— Ilyen ház bizony nem na van. — vallottuk be szépen.

— Döbölközzön meg a gyermek helyen — utasítottuk a szegény asszonyt.

— De befogadnak ott engem is, nem veszik el a gyereket?

Felmondtak a feloszlatoft nagyvárad Kereskedelmi Csarnok tisztviselőinek

A Kereskedelmi és Iparkamara kapja a vagyont

Nagyvárad, jan. 18. Ismeretes, hogy a Kereskedelmi Csarnok feloszlatoft kimondó minisztertanácsi határozat nem állapította meg, hogy a feloszlatoft testület vagyona kire száll.

A feloszlatoft után mintegy két héttel jelent meg a hivatalos lapban egy rendeltörvény, amely kimondja, hogy azok a kereskedelmi és ipari testületek, amelyek a jogi személyiségekről szóló törvény ellenére működnek, vagy káros tevékenységet fejtenek ki — minisztertanács határozata alapján feloszthatók és vagyonuk a Kereskedelmi és Iparkamarára száll át. A Kereskedelmi és Iparkamara köteles a feloszlatoft testületek

ket fölem — kérdezte aggodva a szegény asszony.

Biztatva küldöttük el dr. Filip Joan főorvos urhoz. Vajjon sikerült-e neki bejuttatni? Vajjon rendbe van-e papírja, tudja-e igazolni, hogy elég szegény, elég egyedülvaló s

vajjon megfelel-e ily módon a bürokrácia követeléseinek?

Elszorult szívvel fogtuk megint munkához. A szegény asszony elment, vitte kicsi terhé a nagy csomagban. — A gyermek köhögése még vissza hallatszott a lépcsőházból.

vagyonából külön alapot létesíteni a tönkrement kereskedők felségélyezésére.

Ez a törvényrendelet — mint mondtuk — a nagyvárad Kereskedelmi Csarnok feloszlatofta után jelent meg és visszamenőleges hatálya nincs. Mégis egészen bizonyosra vehető, hogy

a Kereskedelmi Csarnok vagyonát szintén a Kereskedelmi és Iparkamara veszi át.

A Csarnok vagyonának leltározása egyébként folyamatban van. A likvidáló bizottság tagjai a Csarnok volt vezetőségének tagjaival együtt felváltva végzik a leltározás és értékelés munkáját. Munkatár-

sunk kérdést intézett a felszámoló bizottság egyik tagjához, dr. Jurca Paul ügyvédhez, aki kijelentette, hogy

az ingóságok felértékelése legalább még három hetet igénybe vesz.

Az ingatlanok értékeléséhez a likvidáló bizottság szakértőket vesz igénybe.

A Csarnok volt tisztviselőinek a likvidáló bizottság

február elsőjére felmondott a munkatörvényben előírt felmondási időt és szabadságidőt kifizetik.

— A tanárok — mondotta Jurca ügyvéd — 25-én megkapják fizetésüket és az iskolát ebben az évben mindenképpen fenntartják.

Akit 18 éves korában irtak be az anyakönyvbe

Egy tárkányi lány kálváriája három bírósági fórumon keresztül

Nagyvárad, jan. 19. Az 1918. és 1919-iki forradalmi időkben sok község vezető nélkül maradt. Az ügyeket, abban az időben senki sem vezette és jegyző nélkül volt Tárkány község is. Nem működött az anyakönyvi hivatal sem, akik abban az időben születtek, vagy meghaltak, az anyakönyvvezető jóváhagyása nélkül lépett be, vagy távozott el az élők sorából.

Abban az időben született Mikló Ferenc tárkányi gazda Teréz nevű leánya, akit így szintén elfelejtettek anyakönyvelni. A kislány lassan felcseperedett és közben soha sem került sor anyakönyvelésre. Az elmúlt évben azután 18 éves lett és be akart jönni szolgálni a városba. Akkor cselédkönyvre és ahhoz születési bizonyítványra lett volna szüksége. A születési bizonyítványt azonban anyakönyvelés hiányában nem adták ki.

Mikló Ferenc a bírósághoz fordult és a leány utólagos anyakönyvelését kérte. A törvényszék helyt adott a kérelemnek és elrendelte a leány utólagos anyakönyvelését. Az esetben azonban Mikló Teréz

helyett az anyja nevében, Benedek Teréz néven, rendelték el az anyakönyvelést.

Előbb azt hitték, hogy tévedés történt és kérték a név kiigazítását. A törvényszék azonban nem volt hajlandó elrendelni a kiigazítást. Azt mondták, hogy nem tévedésből rendelték el az anyja nevére való anyakönyvelést, hanem szándékosan, mert a Mikló házaspár — baptista és nem törvényes házasság.

Miklóék ekkor felebbezést jelentettek be a táblához. A táblán beigazolták, hogy Miklóék törvényes házasság és a le-

ány az apja nevét kell viselje. Ilyen értelemben szólalt fel Matase főügyész is, aki hangzott, hogy az államnak nem érdeke a törvénytelen gyermekek számát növelni, — ha egyébként törvényes házasságból született a gyermek. Miklóék jogi képviselője dr. Kertész Ferenc, szintén az apa nevére történő anyakönyvelést kérte. A tábla helyt adott a felebbezésnek, elrendelte a kiigazítást és a leánynak az apja nevére történő anyakönyvelését.

1939. évi

előjegyzési és zseb-

NAPTÁRAK

legnagyobb választékban kaphatók a **Pásztor Ede cégnél**

Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul No. 4.

Vilmos excsászárt takarékosági okokból egy németországi kastélyba szállítják át

(Berlin, E.P.A.) Tekintettel azokra a nehézségekre, amelyekkel a német nemzeti bank küzd, a legkomolyabb formában felmerült az a lehetőség, hogy Vilmos excsászárt és egész családját visszahívják Németországba, ahol is volt kastélyainak egyikében szállásolnák el. A nemzeti szocialista körök ezzel két legyet akarnak ütni egy csapásra éspe-dig elsősorban megtakarítani azt a hatalmas összeget, amibe a doornji háztartás fenntartása kerül, másrészt pedig szorosabb ellenőrzés alatt tarthatnák a volt császár családjának politikai tevékenységét. A hírek szerint már ki is választották azt a kastélyt, amelyet fel fognak ajánlani Vilmosnak.

Január 30-ra összehívják a Reichstagot

Berlini hírek szerint Göring január 30-ra összehívja a Reichstagot. A hír annál nagyobb érdeklődésre tarthat számot, mivel a jelenlegi Reichstagot 1938. április 10-én választották és azóta egyetlen egyszer sem ült össze. Időközben a képviselők száma a szudéta vidéken tartott pótválasztások során 585-re emelkedett.

A január 30-án összeülő Reichstag főprogramja — Hitler nagy beszéde lesz, amit a nemzeti szocializmus győzelmének hatodik évfordulója alkalmából tart.

Hitler sziklába robbantott csodavillája

London, jan. 19. Berlinből jelenti a Daily Telegraph, hogy Hitler kancellár a Berchtesgaden közelében levő Hierstein hegyen, 2000 méter magasságban villát építtetett, mely sas-fészekként a sziklába van robbantva és amely a mérnöki tudomány valóságos csodája. Az épülethez külön elektromos lift vezet fel, amely 600 méter magasságra emelkedik, amelynek a konstrukciója páratlan a maga nemében. A lift kiinduló állomásához Berchtesgadenből külön autót vezet, amelyet ugyancsak a sziklába robbantottak. A villa kertjének hatalmas vaskapuja automatikusan, mintegy varázsszóra nyílik ki a kancellár autója előtt. A nyönyörű villa teljesen vasból és üvegből épült, kő, vagy téglával egyáltalában nincs benne. A villa ablakai óriási dimenziójúak és csodálatos kilátást nyújtanak.

Egész Bajorországot végig lehet látni a villából, amely különben egyszerűen, de mégis minden elképzelhető kényelemmel van berendezve. Villamoskonyhája van, amelyben a kancellár komornyikja maga készíti el az egyszerű vegetáriánus ételeket, amelyen Hit-

ler él. A villa építése 10 hónapig tartott és eddig Hitleren és legszűkebb baráti körén kívül senki sem juthatott be, hogy megtekinthesse, csak

egyedül Francois Poncet nagykövet, akit Rómába való áthelyezése alkalmából a kancellár ebben az új villájában fogadott búcsúhallgatáson.

Egyhavi fogházra ítélt a hadbírótság egy Istenlátó „szent”-et

Kolozsvár, jan. 19. A katonai törvényszék ajtónállója kiált:

— Serafim Avram.

Senki sem jön be. Végre a szolga előhozza a folyosó végéről.

— Ez az.

— Miért nem jöttél be? — kérdi az elnök.

— Nem hallottam a nevet.

— Nem te vagy Avram Serafim?

— Nem. En Szent Avram vagyok.

Es elmondja, hogy egy székta vándor-prédikátora volt, járta a falvakat és hirdette az ígét.

1936. pünkösdjén egy szilágymegyei községben voltam éjszaka nem tudtam aludni. Olvastam a Bibliát és imádkoztam. Amikor a kakas kukorékolni kezdett, hirtelen nagy vi-lágosság támadt és megjelent előttem az Isten.

Német tiszt nem üdvözlöhet Vilmos excsászárt

London, jan. 19. A „News Chronicle” berlini jelentése szerint Keitel vezérezredes, a német hadsereg főparancsnoka parancsot adott ki, amelyben megtiltja a német hadsereg tisztjeinek, hogy bármiféle ünnepeken vegyenek részt, amelyet Vilmos excsászár január 27-iki nyolcvanadik születésnapja alkalmából rendeznek. Még csak táviratot, vagy üdvözlő levelet sem szabad a hadsereg egyetlen tagjának sem küldeni a volt császárhoz. A parancs igen nehéz helyzetbe hozta azokat a Hohenzollern-hercegeket, akik tényleges, vagy tartalékos viszonyban a német hadsereg tisztikarának tagjai.

— Honnan tudod, hogy az Isten volt?

— Megmondta.

„Szent Avram” ezután elmondja, hogy az „örög” azt mondta, hogy rossz útra tért és mindenkit vissza kell térítenie az orthodox hitre. Azóta járja a falvakat.

...A hadbírótság csavargásért egyhavi fogházra ítélte a második számú Istenlátót.

Revolveres üldözés után fogták el Kolozsváron két szökevény foglyot

Kolozsvár, jan. 19. Vakmerő szökési kísérlet történt ma déli 1 óra tájban a kolozsvári tábla épülete előtt.

A kolozsvári tábla ma déli előtt Salamon Zoltán és Székely Tibor rovtmultu egyéneknek az ügyét tárgyalta és ennek során jóváhagyta a két fegyver 3 hónapos börtönbüntetését. A kísérő Bocos János fegyőr, hogy kikerülje a törvényszék emberekkel tömött folyosóit, az igazsági palota épületét megkerülve akarta visszavezetni a két fegyveret az ügyészéi fogházba. A tábla épülete előtt, egy óvatlan pillanatban a két bűnöző, akik azt hitték, hogy őrözüik fegyvere nincs megtöltve, szökést

kísértek meg. A megdöbbsent fegyőr előrántotta revolverét és megtette a törvényes felszólításokat. Székely Tibor azonnal megadta magát, de Salamon Zoltán tovább futott és átvágva az Opera háttámasz parkon, a Cogălniceanu uca felé száguldott. Az egyik szökött fogollyal elfoglalt fegyőr utána lőtt, de az uccán összeverődött nagyszámu tömeg miatt nem kerülhetett sor arra, hogy fegyverét másodszor is használhassa.

Segítségére sietett azonban a sarki közrendőr, aki néhány járőrelővel üldözőbe vette a szökevényt. Már-már úgy látszott, hogy sikerült egérsüt nyernie, amikor egy, a Semi-

nariul Pedagogie gimnáziumból kijövő diák észrevette azt, hogy az üldözéstől lihegő fogoly megbújt a szomszédos ház kapuja mögött, amelyet becsapott és amelyet így már csak belülről lehetett kinyitni. Az odaérkező rendőr és kísérete becsengetett a ház kapuján és amikor a ház tulajdonosa kaput nyitott, sikerült letartóztatni a második szökevényt is.

— Készítsenek fényképet az italmérők. Ismeretes, hogy a szeszmonopol vezérigazgatósága úgy rendelkezik, hogy az összes italmérési engedélyeket fényképpel kell ellátni. A pénzügyigazgatóság szesz ügyosztálya felhívja az összes italmérők figyelmét, hogy készítsék el két példányban a fényképeiket, hogy a szesz-ügyosztály újabb felhívására, — amit annak idején majd A B C sorrendben közölni fognak — azonnal benyújthassák. Az egyik példányt ráragasztják az italmérési engedélyre, a másik a szeszügyosztályon marad. A szövetkezeteknél a vezető fényképpel kell ellátni az engedélyt. A felhívást a közeli napokban kibocsátja a pénzügyigazgatóság.

Ne fesse a haját!

Hajfestés nélkül a haj visszakapja eredeti színét a

FLOREAL

Haj-regenerator használatával. Nem tartalmaz semmi festékanyagot. A haj magába szívja ezen vizet, elősegíti a haj növeését, táplálását, melynél fogva az ősz haj rövid időn belül visszakapja eredeti színét és egészségét. Ezenkívül erősíti a haj gyökerét s ellenállhatóbbá teszi a haj növeését és szaporodását. 1 üveg ára 60 lei

FLOREAL
HAJ-REGENERATOR

erősíti, szépíti a haját, megszünteti a hajhullást negatívalja az őszülést késő öreg korig

Vezérképviselő: **PAP DROGUERIA**

ORADEA, Bulevardul Regele Ferdinand 9 szám. Naponta postai szétküldés

A keresztény eszme, a család és a tegelem fogalma az új román államban

Bucuresti. — Vannak beszédek, amelyeknek hatása nem tart tovább 24 óránál és vannak kijelentések, amelyeknek évekig cseng a visszhangja. — Armand Calinescu belügyminiszter legutóbbi rádióbeszéde kétségtelenül az utóbbiak közé tartozik. A belügyminiszter — mint a régi politikusok tettek — nem üresen puffogó frázisokat hangoztatott, hanem egy eszmét öntött szavakba. Beszéde világosan tükrözi az ország felemelésére irányuló nemes gondolatokat. Az új állam — Calinescu miniszter szavai szerint — gránitelveken nyugszik és összhangzóan egyesíti a hagyományokat az új idők szavaival s ezáltal egy új életritmust elevenít fel.

CALINESCU ARMAND, belügyminiszter

Melyek azok az elvek, fogalmak, eszmék, amelyen az ország új intézményeinek nyugodniok kell?

Calinescu miniszter keresztényi lélekből fakadó szavakka festette le a család, a legkisebb társadalmi sejt szerepét és feladatát. Az egyén önmagában nem bírja magát fenn tartani — mondotta a miniszter — személy szerint nincs is létjogosultsága, csak mint a család tartozéka jöhet számításba.

Ezek szerint tehát a család felkarolása és támogatások külön állami célt képez, mert ezzel a nemzet erősödését segítik elő.

Az ősi családi tűzhely jogainak megvédése nemzeti szükséglet és ezt először a jelenlegi rendszer ismerte fel.

Calinescu miniszter még kihangsúlyozta azt is, hogy a Nemzeti Ujjászűlés Frontja elsősorban a keresztény hitre támaszkodik. Mivel a Front szellemi mozgalom, arra törekszik, hogy erkölcsi értéket és irányt adjon az életnek. A vallásos értékek és erények azok a fogalmak, amelyek a jövő állampolgárainak lelkületét kialakítják és erőssé teszik.

Az új román állam — folytatta Calinescu miniszter — a család tisztelgésének fogalmát, valamint a fegyelem a kereszt-

tény eszmét a fegyelem győzelmes erejével egyesíti. Egy olyan fegyelemmel, amely mindig készen áll, hogy adott eset-

ben az ország védelmére siessen. Mert ilyen lelki fegyverekkel senki se hatolhat keresztül.

Nagyvárad kiskorú betörőket ítél el a kolozsvári törvényszék

Kolozsvár, jan. 19. A kolozsvári törvényszék IV. tagozatának dr. Cojocaru elnöklete alatt működő tanácsa tegnap tartotta meg a lopás miatt tartóztatott Sirkala Dénesnek és két kiskorú bűntársának ügyében a tárgyalást.

Sirkala biztatására a múlt év őszén Kolozsvárra került J. H. és F. K. 17 esztendő nagyvárad kiskorú betörőket, akik pénz hiányában az alvilág egyik közkedvelt menedékhelyére sodródtak, számos besurranó tol-

vajlást és lopást követtek el. A törvényszék minősített lopás címén 3-3 havi fogházbüntetést rótt ki a vádlottakra akiket együttesen 1000 lej perkoltség megfizetésére is kötelezett.

Meghalt Ivan Mosjugin, a némafilm egyik legnagyobb sztárja

Páris, jan. 19. Ivan Mosjugin, a némafilmek világhírű sztárja, tegnap meghalt. Ivan Mosjugin, mint ügyvéd kezdte pályafutását, majd a forradalom után Párisba emigrált, —

ahol filmszínész lett és a némafilmek idejében nagy karriert futott be. A hangosfilmen azonban nem tudott érvényesülni. Ivan Mosjugin és anyagi helyzete az évek során fokról-fok-

ra leromlott. A megpróbáltatások következtében ideg baj támadta meg az egykori híres filmsztárt. A legnagyobb nyomorban halt meg.

FOGHÁZ - MINT PINENŐ-HELY

Az angliai Essex grófság egyik harcias hölgyéről, Nice Priscilla Pamelle asszonyról szól ez a történet. Az asszonyt, aki Stanway város lakója volt, a törvényszék 1 font 2 shilling és 4 pence pénzbüntetésre ítélte, mert alaposan elverte egyik szomszédját. A harcias asszony az ítélet kihirdetése után a bíróság előtt kijelentette, hogy fizetni nem hajlandó,

ellenben nagyon szívesen leüli a büntetést. Mondanunk sem kell, hogy a bíróság eleget tett az amazonok kései leszármazottja kívánságának. Nice Priscilla Pamela mielőtt bevonult volna a fogházba, lezárta lakását és annak ajtajára a következőket függesztette ki: A fogházba mentem, hogy néhány hónapon keresztül az állam költségén pihenjek...

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

POSTA

Fényképek
nagyon olcsón és nagyon jól
szavatosság mellett
Róna fényképész
műtermében kaphat
Régi képekről élethű nagyítások
Str. Alexandri No. 4.

ÁLLÁS

Bejáró takarítónőt jó bizonyítványokkal azonnalra felvesszük. Jelentkezni d. u. 3-6, Piața Mihai Viteazul 11-a. Dr. Gál. 196

Elsőrendű cipészek női ágához felvétetnek. Parkas, Str. Alexandri 25. 199

Megbízható újságírókat jó keresettel felvesszük Hegyközü, Szalódobágy, Csátár, továbbá Szalárd, Hodos és Szent Imre községek részére. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Mosást vasalást bármilyen kényes igényeknek megfelelően vállalom, házhoz megyek. Nagyné, Rândunicii 10. 197

VÉTEL-ELADÁS

Jókarban levő varrógép eladó, Str. Benjamin Franklin 13. Novák György. 202

Borbélyberendezés eladó Str. Dimitrie Onciul No. 8. Püspöki utnál. 180

Étterem italméréssel, berendezéssel, forgalmas helyen eladó. Cim a kiadóban. 200

Eladó teljesen új 50-es, 100-as légfűtőes csibeköltőgép, továbbá 300-as, 500-as műanyaga. Kühne gyártmányok. Oradea, Str. Franceză 12. 43

LAKÁS

Egy szoba konyhás lakás azonnalra kiadó. Str. Vilson 14. 201

KÜLÖNFELE

Multat jelent, jövőt mondok 20 leirt és bármilyen bajaiban segíteni tudok. Moldova ucca 58-a. Oradea. 5201

Rádió műsor

SZOMBAT

BUCURESTI. 6.45 Torna. Reggeli hangverseny. Hanglemezek. 12 Szórakoztató zene, hanglemezek. 13 Időjárásjelentés, időjelzés. 13.10 Déli hangverseny. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 17 Cserkészóra. 18.15 A munka és öröm szervezet órája. 19 Előadás lemezekkel. 20 Felolvasás. 20.15 Szórakoztató zene. 21 Üzenetek. 21.15 Táncczene. — 22.50 Strauss János. Keringő és polka. 23 Hírek. 23.15 Táncczene közvetítése a sinaii kaszinóból. Majd hírek külföldre német és francia nyelven. Utána közlemények.

BUDAPEST. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 13 Déli hangverseny, időjárásjelentés. 13.10 Állatvilág Zenészek Szimfonikus Zenekara. 13.30 Hírek. — 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemezek. 15.30 Hírek, árfolyamhírek. 17.15 Mese. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Előadás. 18.25 Magyar nóták. 19.20 A posta műszaki tanácsadóinak közleménye. 19.35 A rádió szalonzenekara. 20.05 Hírek. 20.50 Vigjáték-előadás. 22.30 Hírek. 22.50 Budapesti Hangverseny Zenekar. 24.10 Jazz. 1.05 Hírek.

NYOMATOTT PASZTOR EDI
CÉGNEL ORADEA
PIATA MIHAI VITEAZUL